

WERKVERSLAG 2013

Rotterdams Milieucentrum

Inhoudsopgave:

0. Inleiding

1. Samenvatting 2013

2. Groepenondersteuning

2.1 Ondersteuning en advies

2.2 Parkenoverleg

2.3 Groene Conferentie

2.4 Groepengelden

2. Projecten 2013

2.1 Energie

2.1.1 Klimaatstraatfeest

2.1.2 opZuinig!

2.1.3 Stook je rijk

2.1.4 SER010

2.2 Jongeren

2.2.1 Milieuvorlichters

2.2.2 FLEX M

2.2.3 Educatieve pakketten

2.2.4 Klimaatonderwijs010

2.3 Groen

2.3.1 Milieuvriendelijkstetuin

2.3.2 Dakakkers

2.3.3 Dakennie

2.3.4 Dierenwelzijn en stadsnatuur

3. Landelijk overleg, overleg Milieucentra

3.1 Milieucentra

3.2 Stook je rijk

4. Communicatie

4.1 Groene Agenda

4.2 Rotterdamse Milieucourant

4.3 Websites, twitter – en Facebook accounts

Bijlage 1:	Overzicht van de groepenondersteuning 2013
Bijlage 2:	Overzicht opZuinig! 2013
Bijlage 3:	Overzicht Dakakker 2013
Bijlage 4:	Overzicht werkgeld en groepengelden 2013
Bijlage 5:	Overzicht achterban/lid organisaties 2013
Bijlage 6:	Organisatie van het RMC, bestuur en personeel
Bijlage 7:	Overzicht websites en internetbezoek 2013
Bijlage 8:	Besteding uren 2013

Inleiding

In dit werkverslag schetsen we een beeld van het brede scala aan activiteiten van het Rotterdams Milieucentrum (RMC) in 2013. Het RMC was op een aantal gebieden actief waarbij de ondersteuning van actieve Rotterdammers op het gebied van milieu en duurzaamheid centraal stond. Energie, luchtkwaliteit, klimaat, groen/stadsnatuur, NME waren de gebieden waarop het RMC zich manifesteerde in 2013.

Emile van Rinsum (directeur van het Rotterdam Milieucentrum)
Rotterdam – 12 maart 2014

Samenvatting 2013

Dakakker

De Dakakker op Het Schieblock, waarin het RMC is gevestigd, bleef een publiekstrekker. De grootste Dakakker van Europa dat in 2012 i.s.m. ZUS ontwerp bureau werd ontwikkeld trok ook in 2013 bezoekers uit het binnen – en buitenland. Het grote ‘voedseldak’ is een echte testsite waarop stadslandbouw op ‘hoogte’ wordt uitgetoond. Het RMC is verantwoordelijk voor het beheer van de Dakakker dat i.s.m. een groep vrijwilligers wordt uitgevoerd. Met behulp van stichting Bevordering van Volkskracht konden we naast vele rondleidingen voor het eerst ook kinderen van basisscholen een educatief programma bieden op het dak.

Energiebesparing

Met energiebesparing in de bestaande bouw zijn in de stad grote slagen te maken als het gaat om duurzaamheid. Rotterdam blijft hier ten opzichte van andere grote steden in achter. In 2009 startte het RMC met de cursus milieucoach. Sindsdien zijn er ruim 300 Rotterdammers opgeleid tot energie/milieucoach. Bewoners die in eigen netwerk voorlichting geven over en handvatten geven voor energiebesparing. Ook in 2013 werd een aantal cursussen georganiseerd. In drie “energiecafés” kwamen milieucoaches en andere geïnteresseerden bijeen rond het thema energiebesparing.

Sommige milieucoaches ontpopten zich als ware ‘milieu-ambassadeurs’ en gingen binnen hun buurt, wooncomplex of Vereniging van Eigenaren (VvE’s) aan de slag met energiebesparing. De spin-off van de milieucoachcursussen is groter van tevoren ingeschat.

VvE’s

Specifiek gericht op VvE’s werd i.s.m. “VvE’s met Energie” (Carolien Hoogland en Mimi Slauerhoff) een cursus “VvE’s met energie” ontwikkeld voor (bestuurs)leden van VvE’s. Ook kwam het reeds in 2012 gestarte netwerk van “VvE’s met energie” een aantal keer bijeen waarbij interessante sprekers te gast waren. De landelijke “Klimaatstraatfeest” campagne sloot goed aan op al deze activiteiten van milieucoaches. In 2013 organiseerde het RMC i.s.m. het programmabureau Duurzaam een ‘energiebesparingscompetitie’ tussen straten.

Milieucoaches

Het concept “milieucoaches” en het materiaal zoals de E-koffer, de besparingsladder en quiz werden overgenomen door diverse gemeenten waaronder Den Haag, Utrecht, Schiedam en landelijk door de Woonbond. Er werden ook cursussen en trainingen verzorgd in Schiedam en voor het Energieteam van de Woonbond. De Woonbond zette het project landelijk uit gebruikmakend van de door de RMC ontwikkelde aanpak.

Stookrijk

Samen met de natuur en milieufederaties uit Overijssel, Utrecht, Gelderland, Brabant, Noord Holland organiseerde het RMC in 2013 opnieuw de energiecampagne ‘Stook je rijk’. Een landelijk energiebesparingsproject gericht op de bestaande bouw waarbij het doel is corporaties, huurders(organisaties) en de politiek om de tafel krijgen rond het thema energiebesparing. Op de Dag van de Duurzaamheid 2013 werd in Rotterdam deze “Ronde tafel” bijeenkomst georganiseerd.

NME

De Natuur – en Milieueducatie (NME) in de stad is in beweging. Een aantal deelgemeenten is de afgelopen jaren gestopt met de gemeente als NME-aanbieder. Dit werd mede ingegeven door bezuinigingen. Organisaties zoals de Speeldernis, Ravottuh en Buurtlab organiseren momenteel NME in een aantal Rotterdamse deelgemeenten. Daarnaast houden de huidige deelgemeenten in maart 2014 op te bestaan en vervallen budgetten voor NME aan de gemeente.

Wethouder duurzaamheid Van Huffelen wil dat er onderzocht wordt hoe het NME-aanbod kan worden verbeterd en gestroomlijnd en of er een minimaal basisaanbod kan komen voor alle kinderen van het basisonderwijs in de stad met daar naast een NME-plus(keuze)pakket voor zowel basisscholen als het voortgezet onderwijs. Het RMC werkte in 2013, onder voorzitterschap van conservator Kees Moeliker, samen in de zogenaamde NME-coalitie aan een nieuwe opzet voor de Natuur en Milieueducatie in Rotterdam. Het RMC pleit voor (gedeeltelijke) privatisering van de NME en qua inhoud een breder aanbod.

Duurzame leerlijn

Het RMC is door de gemeente verzocht zorg te dragen voor de borging van in 2013 gelanceerde doorgaande duurzame leerlijn klimaat, energie en natuur voor het voortgezet onderwijs. De leerlijn werd door de Hogeschool Rotterdam, een aantal VO-docenten i.s.m. het RMC ontwikkeld. Het RMC organiseerde in 2013 vooral de sociale media campagne via Facebook en twitter maar kreeg nog niet de 'sleutels van de borging' in handen. Van echte borgingactiviteiten waarbij schoolteams worden benaderd was tot nog toe geen sprake omdat een adequate financiering hiervoor ontbrak.

Jongeren

De Rotterdamse – jongeren - Milieuvorlichters (RMV-ers) geven voorlichting over luchtkwaliteit, klimaat, duurzaamheid op o.a. het voortgezet onderwijs. De RMV-ers werden in 2013 een aantal keer 'op pad gestuurd' door het RMC om voorlichtingen maar er was geen nieuwe RMV-cursus omdat hiervoor het budget ontbrak. De website www.iederslucht.nl werd in 2013 geheel vernieuwd. Alle informatie, filmpjes en muziekclips zijn nu makkelijker vindbaar. In de loop van 2013 werd duidelijk dat er weer een 'jongerenbudget' beschikbaar kwam. Een nieuwe cursus "RMV" wordt pas begin 2014 verwacht.

Milieuvriendelijkstetuin

De competitie 'de Milieuvriendelijkstetuin van Rotterdam' trok ook in 2013 weer enthousiaste tuiniers. Vooral de tips op de website www.milieuvriendelijkstetuin.nl werden goed bekeken. Het wedstrijdconcept werd overgenomen in Zoetermeer, (de stad) Groningen en (de stad) Utrecht. Tijdens de jaarlijkse Groeneconferentie in december werden de tuinenbokalen uitgereikt aan de milieuvriendelijkste tuin en – geveltuin van Rotterdam. Hetgeen weer een feestelijk gebeuren was.

Parkenoverleg

Het door het RMC gefaciliteerde Parkenoverleg organiseerde in september voor het eerst het Rotterdamse Parkenweekend. Een weekend vol activiteiten in diverse Rotterdamse parken. Het Parkenweekend kwam ook in 2013 een aantal keer bij elkaar om ervaringen en kennis uit te wisselen. Zo wisten de parkvrijwilligers uit het Kralingse Bos de bewoners op Zuid te inspireren tot vrijwilligerswerk in het Zuiderpark en konden we ook het nieuwe Dakpark in West met enige ervaringsverhalen bijstaan.

Internet

Het Milieucentrum bleef actief op internet. Ook in 2013 werd een aantal twitteraccounts bijgehouden en gestart met een aantal Facebookpagina's. Alleen al op twitter volgen ruim 10.000 mensen en clubs het @Milieucentrum @Duurzamestad @Tuinenwedstrijd @D_akkers @Klimaat010 @OpZuinig. Ook het aantal volgers van de diverse Facebook(like)pagina's nam toe.

1. Groepenondersteuning

*Het Rotterdams Milieucentrum (RMC) heeft een achterban van ruim zeventig lidorganisaties. Deze organisaties kunnen een beroep doen op onze ondersteuning en ons advies (zie **bijlage 1** voor een overzicht van de diverse groepencontacten in 2013). Ook ontvangt de achterban regelmatig een groepennieuwsbrief en worden zij betrokken bij themadiscussies en activiteiten van het RMC. Lidorganisaties kunnen een beroep doen op werkgelden en projectgelden (zie **bijlage 5**).*

1.1 Ondersteuning en advies

Core business van het RMC blijft het ondersteunen van Rotterdamse natuur- en milieu-initiatieven. Dit kunnen initiatieven zijn van achterbanorganisaties, maar ook van bewoners(groepen), bedrijven, jongeren, sportclubs, onderwijsinstellingen, kerkgenootschappen of (tijdelijke) initiatiefcomités die mooie duurzame plannen hebben. In 2013 ondersteunden we een groot aantal initiatieven en activiteiten.

Het RMC wordt steeds vaker een vraagbaak voor individuele burgers in Rotterdam. Reacties via de sociale media maken een steeds groter deel uit van de communicatie. Het centrum heeft ook een belangrijke doorverwijsfunctie voor de (niet georganiseerd) Rotterdammers.

1.2 Parkenoverleg

In het Parkenoverleg Rotterdam zijn 29 parken vertegenwoordigd door bewoners. In 2013 kwam het Parkenoverleg twee maal bij elkaar voor overleg onder voorzitterschap van Marius Huender (Kralingse Bos). Er werden twee parkbezoeken georganiseerd. Een naar het Zuiderpark en een rondleiding op de Dakakker. Ook hebben de “parkvrijwilligers” van het Kralingse Bos de bewoners op zuid geïnspireerd om aan de slag te gaan in het Zuiderpark en werd het park uitgenodigd om advies te geven over het toekomstig beheer van het Dakpark in west. Voor het eerst werd op 14 en 15 september het Rotterdamse Parkenweekend georganiseerd met activiteiten in 11 parken. Het evenement werd in Het Park (bij de Euromast) geopend door wethouder buitenruimte Alexandra van Huffelen en portefeuillehouder Said Kasmi van deelgemeente centrum. Hiermee werd tegelijkertijd een “mijlpaal” gevierd in de renovatie van Het Park. Beide bestuurders onthulde de eerste richtingaanwijzing.

In het Parkenoverleg zijn vertegenwoordigd: *Het Dakpark, Parken Hoek van Holland, Oudelandspark, Bonairepark, Ruigeplaatbos, Visserijgriend, Park Hudsonweg, Kralingse bos, Ommoordse Veld, Ons Park, Rozenburgpark, Melanchtonpark, Park Zestienhoven, Prinsenspark, Randpark Oosterflank, Semiramispark, Rietveldpark, park Kralingseveer, Roel Langerakpark, Schat van Schoonderloo, Schiebroekse park, Spinozapark, Twee Heuvels, Vroesenspark, Wollefoppenpark, Wijkpark Het Oude Westen, Het Park (bij de Euromast), Zuiderpark.*

Doel Parkenoverleg

Doel van het Parkenoverleg is een platform te vormen voor parken in Rotterdam en de communicatie tussen diverse partijen te bevorderen. Partijen die hier baat bij hebben, zijn bewonersorganisaties, parkbeheerders van de gemeente, (deel)gemeentebesturen, parkgroepen ('vrienden van het park') en het Rotterdams Milieucentrum. Tussen al deze partijen wordt kennis uitgewisseld en de betrokkenheid van Rotterdammers bij de parken neemt toe, wat leidt tot een hogere kwaliteit van het groen in Rotterdam.

www.rotterdamseparken.nl

1.3 Groene Conferentie

De Groene Conferentie is een belangrijk moment in het jaar voor het RMC. De conferentie in 2013 werd op 14 december georganiseerd. Thema van de conferentie, onder leiding stond van TV-Rijnmond-presentatrice Suzanne Mulder, waren uiteraard de komende raadsverkiezingen in maart 2014. In het "groentrekkersdebat" dat plaatsvond waren alle raadsfracties vanuit de gemeenteraad vertegenwoordigd. Door de actualiteit werd er door de partijen en het publiek vooral gefocust op luchtkwaliteit en verkeer. De discussie vanuit de zaal was zeer geanimeerd en betrokken.

Tijdens de Groene Conferentie werd ook de jaarlijkse Groene Pluim uitgereikt. Deze prijs voor de groenste en milieuvriendelijkste overheidsdienaar (wetenschapper of onderwijs-medewerker) van het jaar ging in 2012 naar stadsecoloog Niels de Zwarte van Bureau Stadsnatuur. De Groene Vogel, de prijs voor de groenste vrijwilliger van 2013, ging zeer terecht naar Blijstroom oprichtster Ariane Lelieveld. Wethouder Korrie Louwes overhandigde de Groene Vogel en de pluim werd uitgereikt door RMC-voorzitter Patrick van Klink. Tevens werden de bokalen uitgereikt aan de winnaars van de Milieuvriendelijkstetuincompetitie.

1.4 Groepengelden

De gemeente Rotterdam stelt ieder jaar een bedrag van rond de € 16.000 aan 'groepengelden' beschikbaar. De Rotterdamse natuur- en milieugroepen kunnen daarvoor bij het RMC werkgeld en projectgeld aanvragen; werkgeld voor kleine organisatorische uitgaven zoals postzegels, telefoon – en kopieerkosten en 'vergaderkosten'. Projectgeld voor kleine projecten of activiteiten van groepen (denk aan acties, websites, folders en onderzoeken). In 2013 deden 6 groepen een beroep op werkgeld en 18 groepen op projectgelden (zie **bijlage 5**).

2. Projecten 2013

Het RMC richtte zich met specifieke projecten in 2013 juist op de burger met activiteiten op het gebied van energie, jongeren en groen. Het RMC wil de Rotterdammer ondersteuning en handelingsperspectief bieden om tot een milieuvriendelijker en gezonde stad te komen. In de bebouwde omgeving is veel winst te halen met energiebesparing!

2.1 Energie

Het Rotterdams Milieucentrum organiseert vier projecten rond energie. Het Klimaatstraatfeest, de campagne opZuinig!, Stook je rijk en de SER010.

2.1.1 Klimaatstraatfeest

De vijfde editie HIER-Klimaatstraatfeest 2012 – 2013 werd op 25 mei afgesloten. Deze uitdagende landelijke stratencompetitie heeft als doel energiebesparing via gedragsbeïnvloeding van de burger. De 5 straten met het hoogst aantal ‘klimaatpunten’ van Rotterdam kregen een straattheatervoorstelling cadeau. De Torenlaan (315.969 punten) in de Deelgemeente Overschie is in 2013 de nummer 1 Klimaatstraat van Rotterdam. Het bordje ‘Beste Klimaatstraat van Rotterdam’ werd officieel overhandigd door de voorzitter Kees van der Meer van de deelgemeente Overschie. De Dick Ketstraat (Nesselande), de Schieveenstraat (Liskwartiers), de Schiebroeksestraat (Liskwartier) en de Mullerkade (Delfshaven) werden de nrs. 2 t/m 5.

Op 10 oktober startte de zesde editie (2013 – 2014) van het Klimaatstraatfeest. Rotterdam werd opnieuw een ‘goudenster gemeente’. Na de start van de campagne organiseerde het RMC in samenwerking met het programmabureau Duurzaam een publiciteitscampagne die zich richtte op het zoveel mogelijk bewoners in Rotterdam actief krijgen voor het Klimaatstraatfeest. Bewoners konden zich na het startevenement in oktober weer via de website www.klimaatstraatfeest.nl aanmelden en klimaatpunten verdienen. Rotterdam is de gemeente met de hoogst aantal deelnemende straten in Nederland.

Website van de landelijke campagne:

www.klimaatstraatfeest.nl

Weblink naar de Torenlaan!:

<http://www.milieucentrum.rotterdam.nl/site/?p=2547>

2.2.2 opZuinig!

opZuinig! ontstond uit ‘Tarwewijk doet ‘t’ in 2009. Een groep van elf vrouwen uit deze wijk werd in 2009 opgeleid tot milieucoach. In zeven bijeenkomsten kregen de deelnemers les over energiebesparing, duurzaamheid en afval. Ook was het overbrengen van de informatie aan anderen een belangrijk onderdeel van de cursus. De coaches leerden in korte tijd ruim 190 andere bewoners aan de slag te gaan met energiebesparing. Uit handen van toenmalig milieuwethouder Rik Grashoff ontvingen de deelnemende bewoners op 29 juni 2009 in wijkgebouw Tarwewijk de ‘dat levert wat op’-certificaten. Toen werd ook besloten verder te gaan met de campagne.

Eind 2010 werd de draad weer opgepakt met nieuwe cursussen “Milieucoach”. Begin 2013 waren er al ruim 250 milieucoaches opgeleid. De cursussen gaan vooral over praktische tips om energie te besparen. De milieucoaches organiseren na hun opleiding met deze tips kleine informatiebijeenkomsten in hun eigen netwerken. Ze gebruiken hierbij de E.koffer vol met demonstratiematerialen zoals ledlampen, waterbesparende douchekoppen, radiatorfolie etc. en de “besparingsladder” en besparingsquiz.

De cursus bestaat uit drie bijeenkomsten en na afloop ontvangen de deelnemers het certificaat Milieucoach. In 2013 werden zes milieucoachcursussen, 1 terugkomdag en 3 “energiecafe’s” georganiseerd. Zo’n 70 Rotterdammers werden in 2013 opgeleid tot Milieucoach.

Een deel van de opgeleide Milieucoaches organiseert voorlichtingsbijeenkomsten in eigen netwerk. Bij mensen thuis, in het buurthuis of bij een vereniging. De coaches waren ook te vinden op markten en evenementen met infostands. Ze bereikten hiermee duizenden Rotterdammers met besparingstips. In samenwerking met de Milieucoaches werden 50 voorlichtingsbijeenkomsten, 9 publieksactiviteiten en 16 (buurt)sprekuren georganiseerd.

Specifiek gericht op de Agniesebuurt in de Deelgemeente Noord kreeg het RMC de opdracht om in en vanuit de Nieuwe Banier (wijkgebouw) milieucoaches op te leiden en bewoners in deze buurt te motiveren tot energiebesparing. Het RMC startte in het najaar de campagne met het verspreiden van een Energiekrant waarna van start werd gegaan met de cursussen en voorlichtingen in de buurt. Het project ‘Agniesebuurt opZuinig!’ wordt in 2014 afgerond. Op 23 november werd het derde Energiecafé georganiseerd in de Nieuwe Banier. De Milieucoaches ontvingen hier uit handen van portefeuillehouder Nils Bernds en van de Deelgemeente Noord hun certificaten en er werden verschillende workshops georganiseerd over energie(besparing). Het Energiecafé werd druk bezocht.

Website van het project opZuinig!

www.opzuinig.nl

Videoverslag van het project ‘opZuinig!’:

http://youtu.be/P4Q0r3f_wKU

2.2.3 Stook je Rijk

Het landelijke project ‘Stook je rijk’ werd in 2011 ook in Rotterdam door het RMC opgepakt. De uitdaging was het om tafel krijgen van woningcorporaties, huurders en de lokale politiek om te praten over de gemaakte afspraken in het nieuwe convenant energiebesparing Huursector (doelstelling is gemiddeld energielabel B in 2020 voor de huurvoorraad). Tijdens de Rondetafel bijeenkomst komen ook de monitorgegevens (Shaere) van de verschillende corporaties op tafel.

Stook je rijk!

Stook je Rijk is een samenwerkingsverband tussen de Gelderse -, Utrechtse -, Overijsselse, Brabantse Milieufederaties, de Milieuentra Amsterdam en Rotterdam. AgentschapNL droeg zorg voor een deel van de financiering.

In 2013 werden in 11 steden Rondetafel bijeenkomsten georganiseerd. In Rotterdam werden de corporaties Woonbron, Woonstad, Havensteder, Vestia, de gemeenteraadsfracties en huurders(organisaties) uitgenodigd voor de rondetafel op 10 oktober. Helaas haakte Vestia (vroegtijdig) en Havensteder (op het laatste moment) af. Woonstad, Woonbron, alle gemeenteraadsfracties (behalve het CDA), huurders(organisaties) en de Woonbond waren 10 oktober wel vertegenwoordigd. Er ontstond een interessante discussie over de uitvoering van het convenant. Aan het eind kon de conclusie getrokken worden dat het verstandig en goed is juist deze drie partijen (corporaties, huurders en politiek) komend jaar wederom om de tafel te brengen. Stook Je Rijk 2013 werd op 21 november afgesloten met een landelijke slotbijeenkomst in Utrecht waar ook de ‘Stook je Rijk’ trofees werden uitgereikt aan de gemeente, de woningcorporatie en de huurdersorganisatie die zich het meest hadden ingezet voor energiebesparing in de huursector.

Eind 2013 werden afspraken gemaakt over een vervolg in 2014. Zie voor het verslag van de activiteiten in het kader van Stook Je Rijk en de landelijke slotbijeenkomst:

www.stookjერიjk.nl

2.2.4 SER010

SER010 is de stichting Energietransitie Rotterdam ontstaan vanuit (de oprichters) van Blijstroom met het doel nieuwe duurzame-energie-initiatieven te ondersteunen. De stichting is mede opgericht door het RMC en wil het komende jaar bijeenkomsten organiseren waarop kennis kan worden gedeeld maar ook digitaal actief worden. De stichting werd in 2013 opgericht maar moet in de loop van 2014 handen en voeten krijgen.

2.2 Jongeren

Het Rotterdams Milieucentrum organiseert of borgt een aantal educatieve projecten met en voor jongeren. De Rotterdams Milieuvorlichters (RMV), het televisieprogramma FLEX M en de website www.iederslucht.nl, de educatieve pakketten (boekjes en films) en i.s.m. de Hogeschool Rotterdam ‘de doorgaande duurzame leerlijn’ Klimaatonderwijs010.

2.2.1 Rotterdamse Milieuvorlichters

In 2013 werd geen cursus “Rotterdams Milieuvorlichter” (RMV) voor jongeren georganiseerd. De eerste cursussen RMV gingen in 2006 van start met het doel via jongeren, jongeren te bereiken met milieuthema’s. De “RMV-ers” geven voorlichting over luchtkwaliteit, klimaatverandering, duurzaamheid en gebruiken daarbij de educatieve boekjes van het RMC (Ieders Lucht, Ons Klimaat, Samen Duurzaam, Mijn Mobiliteit). Ook de FLEX M televisieprogramma’s en muziekclips met raps worden gebruikt bij de voorlichtingen door de jongeren. Alle informatie, filmpjes en muziekclips zijn nu op de in 2013 vernieuwde en veel overzichtelijker gemaakte website www.iederslucht.nl te vinden. In de loop van 2013 werd duidelijk dat ervanuit het programma duurzaam van de gemeente weer een beperkt budget beschikbaar komt voor de jongerenprogramma’s van het RMC. Begin 2014 wordt er weer een cursus voor jongeren verwacht. In 2013 was een klein aantal RMV’ers actief. Zij werden door het RMC ondersteunt bij hun activiteiten op scholen en bij culturele instellingen.

2.2.2 FLEX M TV

In 2006 startte het RMC voor het eerst met FLEX M, een tv-programma op het lokale jongeren TV kanaal (ETV, Dnamc) over milieu. De eerste vijf uitzendingen stonden geheel en al in het teken van de luchtkwaliteit. De uitzendingen in 2007 gingen vooral over klimaatverandering en in 2008 werd het begrip duurzaamheid in beeld gebracht, met uitzendingen over lifestyle, voeding, mobiliteit, duurzame energie en cradle-to-cradle. In 2009 werden vijf programma's gemaakt over duurzame mobiliteit en in 2011 werden er vijf uitzendingen gemaakt en uitgezonden over innovatie. Alle uitzendingen zijn tot 2012 uitgezonden en herhaald en allemaal te bekijken op www.iederslucht.nl en YouTube. Het educatiefmateriaal dat door het RMC werd ontwikkeld in de vorm van boekjes en docentenhandleidingen (zie 3.5) zijn afgestemd op deze televisieprogramma's. In 2013 is de website www.iederslucht.nl verbeterd en gemoderniseerd.

FLEX M TV werd mogelijk gemaakt door o.a. een bijdrage vanuit het budget Rotterdamse Aanpak Luchtkwaliteit.

2.2.3 Educatieve pakketten

Er zijn de afgelopen jaren vier educatieve pakketten samengesteld en uitgebracht over luchtkwaliteit (Ieders Lucht), Klimaatveranderingen (Ons Klimaat), Duurzaamheid (Samen Duurzaam) en (Mijn mobiliteit). De boekjes zijn via de hybride dvd-cd-rom gekoppeld aan de website www.iederslucht.nl. Deze website werd in 2013 verbeterd en vernieuwd omdat met name de dvd een achterhaalde beelddrager is geworden. Op de website vinden gebruikers naast steeds vijftientig uitzendingen van FLEX M ook door muziekclips en aanvullende informatie. De vier boekjes worden in de praktijk gebruikt door de Rotterdamse Milieuvorlichters, door jongeren zelf op scholen voor presentaties en door docenten bij het samenstellen van lessen over milieu. Bij de boekjes zijn ook docentenhandleidingen geschreven, met lestips voor docenten.

Ook in 2013 kon elke Rotterdamse school en sociaal-culturele instelling maximaal vijftien gratis boekjes, dvd's en docentenhandleidingen aanvragen.

De educatieve pakketten worden mogelijk gemaakt door o.a. een bijdrage vanuit het budget Rotterdamse Aanpak Luchtkwaliteit en de Nationale Postcodeloterij.

www.iederslucht.nl

2.2.4 Klimaatonderwijs010

De doorlopende duurzame leerlijn klimaat/energie/groen is een initiatief van de Hogeschool Rotterdam en Programmabureau Duurzaam. Het RMC participeerde mee in de klankbordgroep van de uitvoerende projectgroep en dachten mee over de ontwikkeling van de website voor de leerlijn. Het RMC is daarnaast verzocht te zorgen voor borging van de leerlijn. Een partij die garant stond voor de borging was ook een voorwaarde vanuit de financiers (het Rijk en de gemeente Rotterdam). Het project is erop gericht om na de basisschool op gepaste wijze een educatieve doorlopende leerlijn te ontwikkelen voor het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs. De duurzame leerlijn werd in 2013 op de Hogeschool gelanceerd en aan het onderwijsveld gepresenteerd als "Klimaatonderwijs010". Docenten vanuit de vakken Economie, Aardrijkskunde, Biologie en Natuurkunde kunnen via de website gebruikmakend van de lesmethoden van hun school tot een samenwerking komen. De leerlijn richt zich op de thema's klimaat, energie en natuur. Om tot een goede duurzame borging te komen van "Klimaatonderwijs010" zijn er op ten duur enige financiële middelen nodig.

Eind 2013 is nog niet duidelijk of deze financiering ook daadwerkelijk rond komt. De borging stond in 2013 dus nog op een laag pitje. Wel heeft het RMC i.s.m. de Hogeschool “Klimaatonderwijs010” via de sociale medianetwerken uitgezet (Facebook, Twitter).

www.klimaatonderwijs.nl

2.3 Groen

Rond ‘groene’ of stadsnatuur organiseerde het RMC een aantal projecten in 2013 zoals de competitie de Milieuvriendelijkstetuin van Rotterdam, de Dakakker en het educatieve programma voor basisscholen ¿?Dakennie?¿. Namens het RMC neemt directeur Emile van Rinsum zitting in de Adviescommissie Dierenwelzijn en Stadsnatuur. Een adviescommissie van het college van Burgemeester en Wethouders. Daarnaast werkte het RMC samen met de lokale afdelingen van Greenpeace en Milieudefensie aan de actie om het gebruik van gif (zoals Roundup) bij het bestrijden van onkruid in Rotterdam tegen te gaan. Met resultaat! Roundup mag niet meer door gemeentelijke diensten worden gebruikt bij onkruidbestrijding.

2.3.1 Milieuvriendelijkstetuin

‘De milieuvriendelijkste tuin van Rotterdam’ is een wedstrijd gericht op het vergroten van de biodiversiteit in eigen straat en buurt en het tegengaan van verstening hetgeen ten goede komt van de waterhuishouding en het klimaatadaptieprogramma van de stad. De tuinenwedstrijd was een initiatief van het Rotterdamse Parkenoverleg en gemeenteraadslid Josien Storman (SP). Het Rotterdams Milieucentrum geeft er uitvoering aan. In het project wordt samengewerkt met een aantal lokale Rotterdamse (natuur)organisaties.

In 2010 is het RMC gestart met deze wedstrijd. In 2013 werd deze wedstrijd voor de laatste keer georganiseerd. Gemeente Rotterdam heeft aangegeven in 2013 voor het laatst subsidie te willen verstrekken voor de wedstrijd.

Rotterdamers met een groene tuin of – geveltuin konden zich via de website www.milieuvriendelijkstetuin.nl inschrijven voor de wedstrijd. Op de website vullen deelnemers eerst de ‘Tuinenmeetlat’ in. De meetlat berekent per tuin een score. Deelnemers kunnen ook een foto uploaden van hun tuin. De meetlat maakt een voorselectie voor de tuinen die door een jury bezocht gaan worden. Er waren in 2013 twee categorieën: privé- en volkstuinten en geveltuinten. Tijdens de Groene conferentie in december ontvingen de twee winnaars de Milieuvriendelijkstetuintenbokaal. De hoogste drie scores van beide categorieën ontvingen waardebonnen voor STEK de tuinwinkel. Bij het groene evenement ‘Rotterdamse Oogst’ stond het RMC met informatie – en promotiestands. www.milieuvriendelijkstetuin.nl

2.3.2 Dakakker

Op 19 april 2012, de officiële start van de Internationale Architectuur Biënnale in Rotterdam, werden ook de Dakakkers op Het Schieblock geopend. Onder grote belangstelling van (internationale) pers werden de Dakakkers officieel geopend. Tientallen journalisten van tv, radio, kranten en magazines kwamen een kijkje op het dak nemen waarna nog vele duizenden de Dakakkers kwamen bezoeken in excursiegroepen of ‘open dagen’ zoals tijdens de dag van de architectuur.

Na een vliegende start in 2012 is de Dakakker in 2013 sky high gegaan. Het aantal vrijwilligers is rap toegenomen en inmiddels is er een wachtlijst om op het dak te komen werken. In 2013 werden vele bezoekers en groepen op het dak verwelkomt (Zie lijst met bezoekersaantallen in de bijlage 2). De producten die op het dak gekweekt worden, worden geleverd aan restaurants en cateraars in de omgeving, huurders van het Schieblock en andere geïnteresseerden.

Het plan voor de Dakakkers was een initiatief Architectenbureau ZUS en het Rotterdams Milieucentrum beide gevestigd in Het Schieblock. De Dakakkers werd als onderdeel van de 'Testsite central district' ook formeel een programma van de Internationale Architectuur Biënnale. De Dakakkers waren ook een 'satelliet-project' van de 'Luchtsingel'. De luchtsingel, een initiatief van ZUS, zal Rotterdam Central District (het 'stationsgebied') ruimtelijk gaan koppelen met de overigen delen van het centrum van Rotterdam'. In maart 2012 won dit project het eerste Rotterdamse Stadsinitiatief hierdoor kwam (ook) budget vrij voor de aanleg van de Dakakkers. Naast financiering vanuit het Stadsinitiatief werd ook budget vrijgemaakt door de beheerder van het Schieblock: Schieblock BV. De Dakakkers konden in drie weken tijd daadwerkelijk aangelegd met als projectuitvoerder Binder Groenprojecten uit Poortugaal en Optiegroen dak- en gevelbegroeiing uit Amersfoort. Dakboerin Annelies Kuipers uit Haarlem zorgt voor een eerste beplantingsplan. Het beheer werd afgestemd met het RMC die een groep vrijwilligers uit de stad wierf en coördineerde. Het RMC legde ook de eerste contacten met potentiële horeca-afnemers en organiseerde opendagen, excursies en workshops op de Dakakkers. Tevens zorgde het RMC voor financiering van de verbouwing van de dakopbouw en de ontwikkeling van een educatief programma over stadslandbouw gericht op basisscholen en voortgezet onderwijs (zie Dakennie?; zie 2.3.3).

Op de Dakakkers worden niet alleen groenten, fruit en kruiden geteeld, er staat ook twee bijenkasten, een bijenhotel en een wormenhotel. De verse dakproducten werden geleverd aan lokale restaurants als Bird, Lungo, MESS en aan huurders van het Schieblock.

www.dakakker.nl

2.3.3 ?Dakennie?

?Dakennie ? is een educatief programma gericht op basisscholen van de Dakakker en het RMC. Het belangrijkste doel is om kinderen op de Dakakker kennis te laten maken met stadslandbouw, klimaatverandering, wateropvang en gezond voedsel.

Het programma werd in 2013 ontwikkeld in samenwerking met leerkrachten en de kinderen zelf. De Dakakker is een uitdagende locatie voor basisscholen. In ?Dakennie? worden de kinderen Dakboeren. Ze kunnen zaaien, oogsten en planten. De kinderen maken ook vogelverschrikkers voor de Dakakker, een bijenhotel voor op het schoolplein en zaadbommen om in de buurt 'te gooien'. De zaden voor de zaadbommen komen rechtstreeks uit de Heemtuin op de Dakakker. Het educatieprogramma biedt ook trainee- of stageplaatsen aan leerlingen in het voortgezet en hoger onderwijs.

2.9 Dierenwelzijn en Stadsnatuur

Na een lange periode van voorbereiding werd op 15 januari 2009 op het stadhuis de adviescommissie Dierenwelzijn en Stadsnatuur geïnstalleerd, nadat het College van B & W hiertoe had besloten. De commissie stond in onder voorzitterschap van de heer Ton Dorrestein (oud-directeur van Diergaarde Blijdorp) dit voorzitterschap werd eind 2011 overgenomen door oud gemeenteraadslid Theun Woudenberg. De commissie bestaat verder uit de heren Rinus Hitzert van de Dierenbescherming Rijnmond, Niels de Zwarte van bureau Stadsnatuur Rotterdam, Emile van Rinsum van het RMC en uit mevrouw Nora Koster van de GroenServiceZuidHolland (GZH). De opdracht aan de commissie is het Rotterdamse College van B & W te voorzien van gevraagd en ongevraagd advies. De commissie heeft in 2013 o.a. het 'Advies verbetering leefomstandigheden bijen en overige bestuivende insecten in Rotterdam' uitgebracht. Zie voor het jaarverslag 2013 van de commissie www.dwsn.nl. Over in de commissie te bespreken punten proberen wij vanuit het RMC zoveel mogelijk contact te houden met de achterbanorganisaties die bezig zijn met dierenwelzijn en stadsnatuur.

Adviescommissie Dierenwelzijn

De oprichting van de adviescommissie Dierenwelzijn en Stadsnatuur is een direct gevolg van de in 2005 ingediende motie Recreologie in de gemeenteraad door de fractie van Leefbaar Rotterdam en de raadsfractie van het CDA. De dienst Sport en Recreatie kreeg van de wethouder Buitenruimte de opdracht om een dergelijke commissie op te zetten.

3. Landelijk overleg

3.1 Milieucentra

In 2013 overlegden de directeuren van de vier grootstedelijke Milieucentra (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht) in totaal vier keer met elkaar. Het kwam tot uitwisseling van informatie, waarbij ook mogelijke samenwerkingsprojecten werden besproken. Ook organiseerden de vier centra de jaarlijkse Milieucentrumdag.

3.2 Stook je rijk

Het RMC in 2013 overlegden regelmatig met het Amsterdams Milieucentrum, de Gelderse, Overijsselse en Utrechtse Milieufederatie en de Woonbond over het samenwerkingsproject 'Huurlers op de bres voor hogere energielabels' oftewel 'Stook Je Rijk' (zie 2.2.3 in dit werkverslag).

4. Milieucommunicatie

Een goede communicatie met de achterban, het publiek en de beleidsmakers/politiek is voor het RMC van groot belang. Het RMC maakt gebruik van diverse communicatiemiddelen waarvan een groot deel de laatste jaren naar ‘digitaal’ is opgeschoven.

4.1 Groene Agenda

Helaas viel het doek voor de gedrukte Groene Agenda in 2011 vanwege de bezuiniging op het basisbudget. De agenda werd nog drie keer verspreid in 2011 in de hele regio Rijnmond, in een oplage van 12.000 stuks. In 2012 stopte de papierenverspreiding helemaal. In 2013 zijn de eerste digitale agenda's verspreid en de informatie is uiteraard nog steeds op de website te vinden. Verder werd nagedacht over een GroeneAgendaApp. De Groene Agenda is ook in haar nieuwe vorm gericht op een breed publiek en biedt vele groene activiteiten aan in de Rijnmondregio en verbindt op die manier de groene gebieden rond de stad met de mensen in de stad zelf en maakt promotie voor de groene en duurzame activiteiten van verschillende organisaties in de stad. De website bleef en blijft in de lucht, zie www.groeneagenda.nl.

4.2 Rotterdamse Milieucourant

De Rotterdamse Milieucourant (RM-courant) is een digitale nieuwsbrief die naar ruim 2300 e-mailadressen wordt verstuurd. De courant is gericht op mensen met belangstelling voor natuur en milieu en biedt vooral Rotterdamse (maar ook algemeen landelijke) onderwerpen aan. De RM-courant is voor het RMC en onze achterbangroepen ook een mogelijkheid om standpunten en activiteiten bekend te maken.

4.3 Websites/facebook - en twitteraccounts

Naast de websites www.milieucentrum.rotterdam.nl en www.groeneagenda.nl heeft het RMC een aantal sub-websites die specifieke projecten ondersteunen, zoals www.dakker.nl, www.opzuinig.nl en www.rotterdamseparken.nl vanuit het Parkenoverleg en voor de Milieuvriendelijke tuinenwedstrijd www.milieuvriendelijketuin.nl. Speciaal voor jongeren werd in 2007 de website www.iederslucht.nl gestart. In 2013 werd deze jongerensite geheel vernieuwd en omgezet in het nieuwe systeem Wordpress (zie 3.5). Ook werd er veelvuldig door het milieucentrum getwitterd op de accounts *@milieucentrum*, *@milieudivers*, *@opzuinig*, *@Duurzamestad*, *@Tuinenwedstrijd* en *@d_akkers* en gefacebooked op Rotterdams Milieucentrum en de ‘like pagina’s’ Dakkakers, opZuinig, Rotterdams Milieuvorlichters.

Bijlage 1 jaarverslag 2013 RMC

Overzicht van groepenondersteuning in 2013

(in willekeurige volgorde)

ALACRITAS**

ALACRITAS is een organisatie voor training, advies en projectmanagement, gericht op het bevorderen van participatie en innovatieve projectontwikkeling in de sociale sector. RMC heeft ondersteuning verricht bij projecten die gericht zijn op afval in de wijken.

Uitvoering: Mohamed Hacene

Ambrosiusgilde Rotterdam***

Het RMC steunt de jaarlijkse cursus bijhouden van het Ambrosiusgilde met projectgeld. Ook werd een bijeenkomst, georganiseerd door gilde, bijgewoond.

Uitvoering: Wouter Bauman

Blijstroom * & Stichting Energie Rotterdam (SER010)*****

Blijstroom en SER010 zijn aan elkaar gekoppeld. Blijstroom is een van de eerste bewoners energiecoöperaties in Rotterdam en de SER010 werd opgericht om nieuwe initiatieven te ondersteunen. Vanuit het RMC werd de coöperatie en de SER010 ondersteund. Ook zorgde het RMC middels het 'groepenbudget' voor een minimaal werkkapitaal.

Uitvoering: Emile van Rinsum

'n Bries*

Theater over natuur en Duurzaamheid op het eiland van Brieneoord
Persoonlijk gesprek

Uitvoering: Wouter Bauman

Dakakker***

Elke vrijdagmiddag werd met een groep van 10 tot 15 vrijwilligers op de Dakakker gewerkt. De werkmiddagen zorgen voor participatie van buurtbewoners en sociale activering van personen die (tijdelijk) geen werk hebben. Dit zorgt voor nieuwe ontmoetingen in stad op een bijzondere locatie.

Uitvoering: Wouter Bauman

Eden mobiel*

Een reizende tuin door Rotterdam. Contact met Regina Magnus

Uitvoering: Wouter Bauman

Groene Marathon*

Met Jacques Vink en andere initiators van de groene marathon is meerdere malen persoonlijk en telefonisch contact geweest over samenwerking en het indienen van dit idee voor het Stadsinitiatief

Uitvoering: Wouter Bauman

Groene Loper*

Gesprek over samenwerking

Uitvoering: Emile van Rinsum

BTV**

Overleg met de stichting Bewoners tegen Vliegtuigoverlast (BTV) over de plannen van het vliegveld (Rotterdam – Den Haag airport).

Uitvoering: Emile van Rinsum

Bureau Stadsnatuur Rotterdam (bSR)**

Met bSR werd contact onderhouden over een doorstart van Natuur in Kaart. Vrijwilligers inventariseerden dit jaar weer de natuur in Rotterdam. Personen die inventariseren kunnen, indien zij hiertoe in staat zijn, deze gegevens zelf via internet invoeren.

Regelmatig worden vragen van Rotterdammers, instellingen of de pers doorverwezen naar bSR.

Uitvoering: Wouter Bauman

Eetbaar Rotterdam**

Is o.a. een overkoepelende vereniging voor stadslandbouw initiatieven. Regelmatig is er contact met de voorzitter per mail, telefonisch en met bijeenkomsten over de activiteiten van deze vereniging. Zoals in 2013 'Samen groeien' dag, waarbij stadslandbouw initiatieven samenkwamen en workshops geven. Ook is een ledenborrel bezocht.

Uitvoering: Wouter Bauman

Greenpeace Rotterdam***

Overleg gehad i.s.m. milieudefensie Rotterdam, over het aankaarten van het gebruik van Roundup door gemeente Rotterdam. Door middel van een brief wethouder van Huffelen geïnformeerd. Resultaat gemeente Rotterdam stopt met het gebruik van dit middel.

Uitvoering: Wouter Bauman

Deelgemeente Noord***

In samenwerking met de Deelgemeente Noord organiseerde het Rotterdams Milieucentrum de 'Agniesebuurt opZuinig!'. Een energiebesparingscampagne.

Uitvoering: Mohamed Hacene en Emile van Rinsum

Bewonersmeetpunten en Milieudefensie***

Ondersteuning van Bewonersmeetpunten in Rotterdam bij de opstart van de meetactie met Palmesbuisjes door Milieudefensie.

Uitvoering: Mohamed Hacene en Emile van Rinsum

IVN Rotterdam**

Met de nieuwe voorzitter van IVN afdeling Rotterdam is regelmatig contact per mail over de Natuurgidsencursus die het IVN gaat geven. Het IVN organiseert regelmatig excursies. Deze worden bekend gemaakt in de Groene Agenda.

Uitvoering: Wouter Bauman

Moestuinman*

Contact: meerdere malen persoonlijk contact, telefoon, mail, bijeenkomst.

Cursus permacultuur en voedselbos Kralingen

Uitvoering: Wouter Bauman

Hogeschool Rotterdam***

Gastcolleges 'Milieuvoorlichting' en duurzaamheidseducatie ten behoeve van de lerarenopleiding Biologie op de Hogeschool Rotterdam.

Uitvoering: Emile van Rinsum en Mohamed Hacene

Milieudefensie Rotterdam***

Ondersteuning lokale afdeling Milieudefensie middels het doormailen van uitnodigingen, informatie-uitwisseling, contactennetwerk in de wijken, nieuwsbrieven en het bieden van vergaderruimte. Overleg over de burgermeetpunten luchtkwaliteit.

www.milieudefensie.nl.

Uitvoering: Mohamed Hacene

Bewonersgroep Schieveenstraat***

Ondersteuning bij de opstart van een nieuwe ronde van het Klimaatstraatfeest en het overleg met Vestia over energiebesparing en het 'Duurzaam plan'

www.klimaatstraatfeest.nl;

Uitvoering: Emile van Rinsum

Vestiahuurdersgroep Noord***

Ondersteuning bij de opstart van de huurdersgroep (comite) van Vestiahuurders in Noord en het opgang brengen van het overleg met Vestia en de Woonbond (Energieteam).

Onderwerpen zijn vooral (ook) energiebesparing en duurzaamheid.

Uitvoering: Emile van Rinsum

Rotstroom, energiecooperatie**

Eerste overleg over een op te richten 'stadsenergiecooperatie' ROTstroom.

Uitvoering: Emile van Rinsum

HIS Erasmusuniversiteit**

Het organiseren en geven van een gastcollege aan de internationale studentengroep van de HIS van de Erasmusuniversiteit.

Uitvoering: Emile van Rinsum

Kies kleur in groen**

Landelijke organisatie die zich met name richt op (groene)onderwijs. Binnen hun organisatie en op verzoek van verschillende groene opleidingen proberen ze een goed beleid aan te bieden op het gebied van duurzaamheid en diversiteit. Het werk van het RMC wordt gezien als voorbeeld.

Uitvoering: Mohamed Hacene

Groep Rotterdamse milieuvorlichters***

In totaal wordt een groep van 200 Rotterdamse milieuvorlichters ondersteund, met coaching en begeleiding, materialen-uitleen (zoals laptops, beamers en audiovisuele apparatuur), bijeenkomsten en terugkomdagen. In 2013 was er geen cursus RMV. Contact via mail, telefonisch en sms, bijeenkomsten, organisatie van de cursus RMV 2013.

www.milieudivers.nl

Uitvoering: Angelique Vandevenne

Vrouwenstudio Cleo Patria (zeven wijkstudio's)**

Cleo Patria is een organisatie die gericht is op het participeren en emanciperen van vrouwen.

Cleo Patria krijgt onze ondersteuning om milieu en klimaatonderwerpen ter sprake te brengen. In zes wijkstudio's zijn bijeenkomsten over klimaat en luchtkwaliteit geweest.

Contact: wijkbijeenkomsten, vergaderingen en telefonisch/e-mailcontact. Onderdeel van MilieuDivers. IJsselmonde, Lombardijen, Paperclip, Katendrecht, Schiebroek, Hoogvliet

www.cleopatria.nl

Uitvoering: Mohamed Hacene

Bewonersgroep Blijdorp/Bergpolder (voorheen Bewonersgroep Kick off)*

Kick off is een groep uit Rotterdam die zich inzet voor de verbetering van de luchtkwaliteit en de hoeveelheid auto's in Blijdorp. De groep is ontstaan als 'protest' tegen de te plannen ondergrondse parkeergarages in de wijk. Kick off vraagt regelmatig advies en milieustukken over luchtkwaliteit. Contact: ondersteuning op aanvraag, informatie onderzoek, sporadisch persoonlijk contact.

Uitvoering: Mohamed Hacene

Bomenridders*

Met bestuursleden van de stichting contact met name over de invoering van een ander kapvergunningenbeleid.

Uitvoering: Wouter Bauman

Bewoners comité Essenburgsingel*

De actieve bewoners van de Essenburgsingel werd waar nodig door het RMC ondersteunt en van informatie voorzien.

Uitvoering: Mohamed Hacene

HIER-Klimaatstraatfeest-campagne***

Klimaatstraatfeest is een landelijke campagne die in oktober 2008 van start ging en die loopt t/m mei 2014. In Rotterdam wordt het ondersteund en gecoördineerd door het RMC in samenwerking met het Programmabureau Duurzaam. Contact: telefoon, mail, persoonlijk contact, organisatie van de officiële start van de campagne in Rotterdam, advies en ondersteuning bij de organisatie van (buren)acties.

www.klimaatstraatfeest.nl

Uitvoering: Mohamed Hacene en Emile van Rinsum

Natuur Cultuur en Beweging**

Voor het Parkenweekend is in het park bij de Euromast door NCenB een officiële opening georganiseerd van dit Park. Vooroverleg is hier voor geweest in het RMC o.a. voor de verkoop van wandelboekjes en aanwezigheid van wethouder Van Huffelen.

Uitvoering: Wouter Bauman

Nivon federatie afdeling Rotterdam**

De betaalde krachten zijn wegens bezuinigingen ontslagen. Over een nieuwe samenwerkingsverbanden in het kader van bijvoorbeeld het groenpunt wordt momenteel door verschillende partijen nagedacht.

Uitvoering: Wouter Bauman

Ommoordse Veld Open en Groen**

Zet zich in voor het behoud en de verbetering van het Ommoordse Veld. Allerlei acties worden bedacht om de aandacht op deze plek te vestigen. De acties zijn bekend gemaakt op de website van het RMC. Mailcontact en persoonlijk contact tijdens bijeenkomsten.

Uitvoering: Wouter Bauman

Stadsimkerij Bouna**

Abderrahim Bouna noemt zichzelf de stadsimker van Rotterdam. Met hem zijn meerdere contactmomenten geweest over de cursus stadsimkeren.

Uitvoering: Wouter Bauman

Cineac TV ***

Stichting Cineac TV is een lokale tv-zender die op een laagdrempelige manier programma's maakt voor de Rotterdamse wijken. Programma's worden door bijna honderd vrijwilligers gemaakt. Het RMC ondersteunt Cineac TV door het stimuleren van meer milieuprogramma's en door de tv-vrijwilligers milieubewuster te maken. Contact: telefoon en mail, bijeenkomsten, persoonlijk contact, gezamenlijk maken van milieu-tv-programma's, het maken van plannen voor 2013 voor de campagne Klimaatstraatfeest.

www.cineacmilieu.tv

www.cineac.tv

Uitvoering: Mohamed Hacene

Dag van de Stadslandbouw**

Organisatie excursies op de Dakakker tijdens de landelijke “Dag van de stadslandbouw”

www.dagvandestadslandbouw.nl

Uitvoering: Wouter Bauman

SVVP**

De Stichting voor Vernieuwing en Participatie is binnen haar organisatie druk bezig om natuur en milieu als reguliere onderwerpen van de stichting te krijgen. In 2012 had het RMC sporadisch contact met de stichting.

Uitvoering: Mohamed Hacene

Wellant College (Kralingen)**

Het Wellant College is een groen opleidingscentrum dat zich meer wil profileren in Rotterdam en dat ook jongeren met een allochtone achtergrond als nieuwe studenten wil aantrekken.

Contact: advies, ondersteuning en in contact brengen met andere organisaties o.a. Drijvend Rijnhaven paviljoen.

Uitvoering: Mohamed Hacene

Natuur Cultuur en Bewegen**

Voor een evenement in het Zuiderpark is een aantal keer contact geweest. Een bezoek in het RMC voor de verkoop van wandelboekjes.

Uitvoering: Wouter Bauman

NME coalitie***

Coalitie van NME (Natuur en milieueducatie) aanbieders in Rotterdam met als doel tot samenwerking te komen rond een nieuw NME programma.

Uitvoering: Emile van Rinsum

Stichting AFRI**

Er zijn gesprekken gevoerd en handreikingen aangeboden om duurzame onderwerpen te laten integreren in de jongerenorganisatie Afri.

Contact: telefoon, mail en persoonlijke contacten.

Lidorganisatie.

www.stichtingafri.nl

Uitvoering: Mohamed Hacene

Studio Hergebruik*

De directeur van het Rotterdams Milieucentrum (ooit initiatiefnemer van het ‘hergebruikatelier’) is lid van het bestuur van de stichting Studio Hergebruik en vergadert en denkt mee over het te voeren beleid. Door de verhuizing van de Coolsingel en een mislukte doorstart op een andere locatie staan de activiteiten van de stichting op een zeer laag pitje. Er wordt door het bestuur nagedacht over nieuwe ‘hergebruik’ activiteiten vanuit deze stichting.

Uitvoering: Emile van Rinsum

Stichting Natuurbescherming Vlinderstrik**

Deze stichting zet zich sinds jaar en dag in voor de bescherming van de natuur in Schiebroek en omgeving. De stichting wordt regelmatig voorzien van informatie verstrekt door de gemeente aan het RMC. Het gaat dan om raadsbesluiten, bekendmaking van ter inzage legging van bestemmingsplannen, voorbereidingsbesluiten enz.

Uitvoering: Wouter Bauman

Vogelklas Karel Schot**

Twee maal is overleg geweest met de nieuwe voorzitter van de vogelklas om bij te praten over de ontwikkelingen van de vogelklas en zijn nieuwe functie. Ook is een bezoek gebracht tijdens de open dag in mei.

Uitvoering: Wouter Bauman

Transitiontown Rotterdam*

Contact per mail.

Uitvoering: Wouter Bauman

Parkenoverleg***

In het Parkenoverleg Rotterdam zijn inmiddels 29 parken vertegenwoordigd door bewoners/omwonenden. In 2013 kwam het Parkenoverleg drie maal in vergadering bijeen en werden er excursies georganiseerd naar het Zuiderpark, het Dakpark en de Dakakkers op het Schieblock. Zie paragraaf 4.1

Uitvoering: Wouter Bauman

Stichting Landschapsonderhoud Rotterdam***

Met directeur Kees van der Zalm is meerdere malen telefonisch en in persoon contact geweest tijdens bijeenkomsten. Ook is contact geweest met Landschapsonderhoud over een doorstart van het Groenpunt overleg.

Uitvoering: Wouter Bauman

Stichting Bijenpark***

In 2013 heeft het bijenpark aan de Maeterlinck weg een stichting opgericht en de stichting heeft het park nu in eigen beheer. Het RMC is meerdere malen op bezoek geweest in het park en heeft geholpen met gemeentelijke contacten en het oprichten van de stichting.

Uitvoering: Wouter Bauman

Hogeschool Rotterdam***

Het RMC is betrokken bij de ontwikkeling van de Doorgaande Duurzame Leerlijn voor het Rotterdamse voortgezetonderwijs (KlimaatOnderwijs010) die vanuit de Hogeschool Rotterdam werd opgezet. Het RMC staat garant voor de borging van de leerlijn en neemt deel aan de klankbordbijeenkomsten met de gemeente (NME) en verschillende vakdocenten uit het voorgezet onderwijs. Ook heeft het RMC meegedacht over website die moet worden ontwikkeld.

Uitvoering: Mohamed Hacene / Emile van Rinsum

Verborgten tuinenweekend***

In dit weekend is ook de Dakakker het hele weekend geopend geweest. Er zijn honderden bezoekers op afgekomen.

Uitvoering: Wouter Bauman en Angelique Vandevenne

Beachcleanup***

Ondersteuning geboden tijdens de campagne in de etappe in Katwijk.

www.noordzee.nl

Uitvoering: Angelique Vandevenne

World = U***

Faciliteren van een oriëntatie bijeenkomst in het kantoor van het Rotterdams Milieucentrum samen met Food Rhapsody het diner verzorgen. Inhoudelijk vormgeven aan de bijeenkomst. Tot op heden zijn we hierbij betrokken met zowel praktische als inhoudelijke tips omtrent hun project.

www.worldisu.nl

Uitvoering: Angelique Vandevenne

Saamhorigheidsfestival***

Mee gebrainstormd met het vormgeven van de informatiemarkt en hieraan deelgenomen i.s.m. milieucoaches.

Uitvoering: Angelique Vandevenne

Bewonersorganisatie Vreewijk**

Het organiseren van een informatiestand tijdens een bijeenkomst van gemeente, woningcorporatie en andere duurzame wijkinitiatieven.

Uitvoering: Angelique Vandevenne

ICDubo**

Overleg over samenwerking rond energiebesparing en VVE's.

Uitvoering: Emile van Rinsum

Pameijer***

Realiseren van een op de doelgroep toegesneden cursus Milieucoach en de begeleiding van de 'E-teams' van Pameijer.

www.pameijer.nl

Uitvoering: Angelique Vandevenne

Scrap***

Ontwikkelen van de recycle materialenaanbod voor het educatieprogramma 'Dakennie'.

Uitvoering: Angelique Vandevenne

BS Het Spoor***

Basisschool Het Spoor werd de 'testschool' voor het educatieprogramma op de Dakakker. Er werd regelmatig overlegd en geëvalueerd.

Uitvoering: Angelique Vandevenne

Milieucoaches Schiedam**

Invullen programma met de milieucoaches van Schiedam. O.a. het 'Groen weekend'.

Uitvoering: Angelique Vandevenne

Greenpeace**

Tijdens I luvArctic de Rotterdamse publieksactie ondersteund en overleg over inzet lokale netwerken.

Uitvoering: Angelique Vandevenne

De Nieuwe Banier**

Samenwerking rond de organisatie van het energiecafé en de cursussen milieucoaches.

Uitvoering: Angelique Vandevenne

Zero plastic week***

Ondersteuning middels projectgeld voor het verwezenlijken van de linnen tassen met logo's. Ondersteuning van de publiekscampagne 'bag-exchangedag'.

www.zeroplasticweek.org

Uitvoering: Angelique Vandevenne

ZUS **

Meewerken aan het project "Stadsambassadeurs"

Uitvoering: Emile van Rinsum

*= oppervlakkige ondersteuning middels telefoon- of mailverkeer.

**= uitgebreide ondersteuning ook middels bijeenkomst(en)/persoonlijk contact

***= intensieve ondersteuning door gezamenlijke actie en/of activiteiten

Bijlage 2 jaarverslag 2013 RMC

Bezoekers Dakakker 2013

Hieronder een overzicht van de bezoekers die gefaciliteerd zijn door het RMC. (Het blijft lastig om een exact aantal van de bezoekers vast te stellen Omdat het RMC rondleidingen geeft, maar ook architectenbureau ZUS en Archiguides).

Er werden ook 'op daken' georganiseerd. Op de Dag van de Architectuur waren er een paar honderd bezoekers. Van 5 maart t/m 18 oktober organiseert het RMC elke vrijdag ochtend een vrijwilligers ochtend. Tussen de 10 en 15 vrijwilligers werken mee aan de onderhoud op het dak. Inmiddels is een wachtlijst gemaakt omdat het aantal vrijwilligers te groot werd om aan te sturen.

APRIL

Wethouder van Huffelen	1
Interview FNV Horeca magazine	1
Rondleiding ivm Dag van de Stadslandbouw	25
Workshop Dakakker + vrijwilligers dag	40

MEI

Rondleiding Lentiz college en Van der Tol	22
Marcia Winubst Moesstad Den Haag	1
Rondleiding studenten Erasmus Universiteit	15

JUNI

Verborgten tuinenweekend zaterdag en zondag pop-up thee huis in het Dakpaviljoen en Dakakker openbaar toegankelijk	500
New York Times	3
Interview Roots magazine	1
Internationale studenten Hogeschool in Holland	25
LB Media Huib de Vries (Reformatorisch Dagblad)	1
Rondleiding Dakakker Warmonderhoff (opleiding stadslandbouw)	19
Interview AVRO TV programma Kunststof (Nominatie Gouden Piramide)	4
Dag van de architectuur	300
Nils Berndsen plus eerste ontvangst schoolklas basisschool 't Spoor voor het NME programma Dakennie	32
Groene Hotspot Dag ism Gem. Rotterdam Programma Bureau Duurzaam	100

JULI

Urban Edibles	1
Rondleiding TENT	23
Fotosessie Terdege Magazine (Reformatorisch Dagblad)	1
Voorbespreking uitzending NTR TV Programma 10 x beter	1
Interview plus foto sessie magazine 'Tuin in 4 seizoenen'	1

AUGUSTUS

Bezoek delegatie uit Brussel Abattoir stadslandbouwdak 5000 m2 in planning	5
Interview VARA radioprogramma VARA Vroege Vogels	1
Onderzoekster DRIFT Internationaal onderzoek Daklandbouw	1

Bijlage 2 jaarverslag 2013 RMC

SEPTEMBER

Interview Vakblad Tuin & Landschap	1
Karl Falkenberg hoogste milieuambtenaar (Directeur Generaal) van de Europese Commissie met wethouder duurzaamheid Alexandra van Huffelen	3
Rondleiding IVN	16
Oogstfeest in combinatie met Burendag	50
Bezoek 'Belgische ANWB'	3
Dakakker kraam op Rotterdamse Oogst festival (informatiestand plus verkoop dakakker producten)	-

OKTOBER

Onderzoek Erasmus Universiteit Tsvetelina Obretenova	1
Dakdokter over samenwerking en uitwisselen informatie	2
Bezoek EMSCHERGENOSSENSCHAFT und LIPPEVERBAND (grootste waterschap uit Duitsland)	1
Jim de Jong (Restaurant de Jong) met 4 journalisten ter promotie van toerisme Rotterdam	5
Interview CDA jongeren magazine landelijk	1
Bezoek internationale studenten Erasmus Universiteit IHS	
Duurzame Stedelijke Ontwikkeling	35

DECEMBER

Sabien Swindels KU Leuven Campus Gent (KAHO Sint-Lieven), Faculteit Industriële Ingenieurswetenschappen	1
---	---

Bijlage 3 jaarverslag 2013 RMC

Overzicht van bijeenkomsten opZuinig 2013 (op volgorde van data)

Cursussen opZuinig! 2013:

Cursus 3 avonden HUB (Stedelijk) januari 2013
Energiecafe010 – HUB workshops en uitreiking certificaten 9 februari 2013
Cursus 4 avonden HUB (Stedelijk) april/mei 2012
Energiecafe010 – HUB workshop en uitreiking certificaten 1 juni 2013
Cursus 4 avonden en uitreiking Deelgemeente Noord oktober/november 2013
Cursus 4 avonden en uitreiking Deelgemeente Noord november 2013
Cursus 4 avonden en uitreiking Deelgemeente Noord november 2013
Energiecafe010 workshop en uitreiking certificaten De Nieuwe Banier 23 november
Terugkomavond Milieucoaches RMC november 2013

6 cursussen, 3 Energiecafe010's met uitreikingen en workshops

Promotie activiteiten opZuinig!

2013

- 11-9-2013 feest Duimdrop Agniesebuurt, flyers en wervingsactie cursus
- 18-9-2013 openingsfeest De Banier, informatiekraampje energiebesparing,
- 23-11-2013 energiecafé-010 in de Nieuwe Banier met informatiekraam Milieucoaches/opZuinig, workshop 'opZuinig!' en Klimaatstraatfeest, uitreiking certificaten aan de nieuwe milieucoaches.
- November/december 2013 verspreiding Energiekrant Agniesebuurt huis aan huis.
- November/december 2013 verspreiding Energiekrant Rotterdam via achterban/groepsverzending
- Oktober/november/december 2013, (spreekuur)bijeenkomsten in Noord
- 25 voorlichtingsbijeenkomsten in Noord
- 3 bijeenkomsten 'VVE's met energie' - netwerk

Totaal: 9 promotie/wervingsactiviteiten (infostands etc.)

Totaal: 45 voorlichtingsbijeenkomsten Milieucoaches *)

Totaal: 16 (spreekuur)bijeenkomsten in Noord

Bijlage 4 jaarverslag 2013 RMC
Overzicht groepengelden 2013:
(in willekeurige volgorde)

Werkgeld:

04/02 Abela:	€ 250
19/12 SNenB:	€ 250
24/05 Stichting Aquarius:	€ 250
19/12 Bewoners tegen vliegtuigoverlast:	€ 250
20/11 Stichting Natuurbescherming Vlinderstrik:	€ 250
08/07 Wijkpark Het Oude Westen groep:	€ 250
04/04 IVN Rotterdam:	€ 250
04/04 Botanische tuin Afrikaanderwijk:	€ 250
04/04 Tuin op de Pier groep:	€ 250
Totaal:	€ 2.250

Projectgelden:

04/02 Stichting Abela	€ 750
08/07 Meetgroep zuid:	€ 675
28/03 Meetgroep Zuid:	€ 675
19/12 Voedselbos:	€ 350
01/12 Stichting Bijenpark:	€ 300
20/11 Stichting Natuurbescherming Vlinderstrik:	€ 100
24/05 Eetbaar Rotterdam:	€ 750
24/05 Stichting Schone Lucht in Noord groep:	€ 300
04/04 Botanische tuin Afrikaanderwijk:	€ 500
04/04 Zero plastic week groep:	€ 500
04/04 Nivon Meetpuntgroep:	€ 325
04/04 Meetgroep school Eduard van Beinum:	€ 225
04/02 Meetpunt Bergpolder bewonersgroep:	€ 225
04/02 Werkgroep schone lucht Kleiwegkwartier:	€ 225
05/02 Werkgroep schone lucht Nieuw Terbregge:	€ 225
05/02 Werkgroep schone lucht Svendselaan:	€ 225
06/12 Parkenoverleg (Parkenweekend 2013):	€ 750
05/02 Stichting Duurzaam Nesselande:	€ 1.000
05/02 VvE commissie duurzaamheid:	€ 900
06/12 Vrijwilligersgroep stadslandbouw/dakakker:	€ 1.000
06/12 10 jarig bestaan (groepenactiviteiten/groeneconf.)	€ 1.500
06/12 VvE netwerk:	€ 500
06/12 Tekort Parkenweekend kosten drukwerk:	€ 750
	<u>€ 12.750</u>

Bijlage 4 jaarverslag 2013 RMC
Projectgeld toelichting:

04/02 Stichting Abela
Opstartkosten wijktuin.

08/07 Meetgroep zuid
Bewonersmeetpunt luchtkwaliteit

28/03 Meetgroep Zuid:
Idem (zie 08/07)

19/12 Voedselbos:
Opstartkosten van het Voedselbos in Kralingen

01/12 Stichting Bijenpark
Opstartkosten van een nieuw Bijenpark

20/11 Stichting Natuurbescherming Vlinderstrik
Bijdrage in de activiteitenkosten van het Rotterdamse Parkenweekend

24/05 Eetbaar Rotterdam
Bijdrage aan de kosten aan de manifestatie ER-Groeit

24/05 Stichting Schone Lucht in Noord groep
Bewonersmeetpunt Luchtkwaliteit

04/04 Botanische tuin Afrikaanderwijk
Opstart en stichtingskosten van de Botanischetuinorganisatie.

04/04 Zero plastic week groep
Bijdrage in de kosten van de manifestatie 'Zero Plastic Week' in Rotterdam centrum.

04/04 Nivon Meetpuntgroep
Bewonersmeetpunt luchtkwaliteit

04/04 Meetgroep school Eduard van Beinum
Bewonersmeetpunt luchtkwaliteit

04/02 Meetpunt Bergpolder bewonersgroep
Bewonersmeetpunt luchtkwaliteit

04/02 Werkgroep schone lucht Kleiwegkwartier
Bewonersmeetpunt luchtkwaliteit

05/02 Werkgroep schone lucht Nieuw Terbregge
Bewonersmeetpunt luchtkwaliteit

Bijlage 4 jaarverslag 2013 RMC

05/02 Werkgroep schone lucht Svendselaan

Bewonersmeetpunt luchtkwaliteit

06/12 Parkenoverleg (Parkenweekend 2013)

Algemene organisatiekosten voor het eerste Rotterdamse Parkenweekend inclusief drukwerk en vormgeving.

05/02 Stichting Duurzaam Nesselande

Opstart/oprichting stichting Duurzaam Nesselande

05/02 VvE commissie duurzaamheid

Duurzame activiteiten VvE

06/12 Vrijwilligersgroep stadslandbouw/dakakker

Activiteitenkosten en vrijwilligerskosten actieve vrijwilligersgroep stadslandbouw.

06/12 10 jarig bestaan (groepenactiviteiten/groeneconferentie)

Organisatiekosten ten behoeve van groepen in het kader van het 10 jarig bestaan RMC inclusief de Groeneconferentie 2013

06/12 VvE netwerk

Opstartkosten VvE netwerk Rotterdam

Bijlage 5 jaarverslag 2013 RMC

Aangesloten groepen (in willekeurige volgorde):

1. De Bomenridders
2. Stichting Ark
3. Stichting Van de Boer
4. Stichting Pro Groen
5. Stichting Natuur Cultuur en Bewegen
6. KNNV Rotterdam
7. Het Groenpunt
8. Recyclicity/2012 Architecten
9. Stichting Studio Hergebruik
10. Stichting Owaze
11. Zweth Kandelaar Front
12. Atalanajongeren
13. Werkgroep Woonmilieu Provenierswijk
14. Weidevogelgroep Schieveen
15. Vogelklas Karel Schot
16. Vogelasiel De Houtsnip
17. Vogel, vleermuizen en vlinderwerkgroep Noordrand
18. Vereniging Natuur en Milieubescherming Noordrand
19. Ambrosiusgilde Rotterdam
20. Arboretum Hoogvliet
21. Arboretum Trompenburg
22. Bewoners Tegen Vliegtuigoverlast (BTV)
23. Botanische Tuin Kralingen
24. Natuur in Kaart
25. Bewonerorganisatie Cool, werkgroep wijktuinen
26. Dierenbescherming Rijnmond
27. Egelopvang Odilia
28. Werkgroep Eschpolder
29. Fietsersbond, afd. Rotterdam
30. Stichting Gezond Overschie
31. Greenpeace regio Rijnmond
32. Vereniging Tegen Milieubederf
33. IVN Rotterdam
34. Werkgroep Kerk en Milieu
35. Stichting Landschapsonderhoud Rotterdam
36. Milieudefensie, afdeling Rotterdam
37. Natuurpad Hillesluis
38. Moeras IJscubstraat
39. NIVON Rotterdam
40. Aktiegroep Het Oude Westen
41. Ecoteam Insulinde
42. Wijkorgaan Stadsdriehoek, wijktuinengroep
43. Stichting Natuurlijk Zuiderpark
44. Werkgroep Rotterdams wandelpadennetwerk
45. Tunesisch Forum/Arabische Milieuacademie
46. Werkgroep MilieuDivers
47. Stichting So Mi Tan
48. De Speeldernis, natuurspeeltuin
49. Stichting Behoud Zestienhovensepark
50. Rotterdamse Duurzaamheidsclub
51. Samenwerkende Bewonersorganisaties Schiebroek
52. VTV Tuinderslust
53. Wereldnatuurfonds Rotterdam
54. Rotterdamse Bond van Volkstuinders/RBVV
55. Stichting SCRAP

56. Stichting Rotte-Verband

Bijlage 5 jaarverslag 2013 RMC

57. Stichting Natuurbescherming Vlinderstrik

58. Vogels op Zuid

59. Wijknatuurteam Alexanderpolder

60. Wijktingroep Ommoord

61. PIW Kralingen

62. 3VO Rotterdam

63. Anti Bulderbaan Comité

64. ROVER Vereniging van Reizigers Openbaar Vervoer (afd. Rotterdam e.o.)

65. Bewonersgroep Bergpolder Blijdorp

66. Stichting Afri (Jongerenorganisatie Zuid)

67. Marokkaanse Vereniging Centrum Noord (MVCN)

68. Stichting voor vernieuwing en participatie

69. Dona Daria, werkgroep binnengroen, buitengroen

70. Parkenoverleg (overlegplatform)

71. Ommoordseveld Open en Groen

72. Stichting Aquarius

73. Natuurspeelplaats Ruige Plaat

74. Euroster, Rotterdamse weer- en sterrenkundegroep

75. Platform Regioparken Rottemeren A13/A16

76. Blijstroom

77. Stichting Energie Transitie Rotterdam (SER010)

78. Vliegwielt Hillevliet

79. Actiegroep Rijnmond Greenpeace

80. Groep van de Zeroplastikweek

Bijlage 6 jaarverslag 2013 RMC

De organisatie in 2013

Vestiging: Schiekade 189 (unit 302)
3013 BR Rotterdam
Tel. 010-465 64 96
e.mailadres algemeen: info@milieucentrum.rotterdam.nl

Bestuursleden in 2013:

Patrick van Klink, secretaris (voorzitter)
Sanne Castro (penningmeester)
Rob Lathouwers, vertegenwoordiger achterbanorganisaties
Huib Poortman, vertegenwoordiger achterbanorganisaties
Karin Oppelland
Wiel Senden

Bijzondere functies 2013:

Marius Huender (voorzitter Parkenoverleg)

Personeel in 2013:

<i>Emile van Rinsum</i> , directeur, beleidsmedewerker klimaat, energie en lucht	32 uur e.vanrinsum@
<i>Mohamed Hacene</i> , beleidsmedewerker milieu en diversiteit	24 uur m.hacene@
<i>Wouter Bauman</i> , beleidsmedewerker stadsnatuur en ruimte	28 uur w.bauman@
<i>Angelique Vandevenne</i> , projectmanager NME, opZuinig!	16 uur a.vandevenne@

Accountant:

Ton Spruit, van Huizer en van Ieperen

Projectmedewerkers in 2013:

Frans Vermeer, website, webmaster, digitale opdrachten
Joost van Tour, productie Klimaatstraatfeest, Groene Conferentie
Mimi Slauerhoff, opZuinig! cursussen / VvE's met energie
Anna Maria Carbonaro, opZuinig! cursussen
Layla Hacene, opZuinig! cursussen

Drukwerk en vormgeving:

Argus, www.argus-rotterdam.nl

Bijlage 7 jaarverslag 2013 RMC

Bezoek websites en domeinnamen

www.milieucentrum.rotterdam.nl

Gemiddeld in 2013: 153.318 hits per maand

Gemiddeld in 2012: 7.531 visits (bezoekers) per maand

www.groeneagenda.nl

Gemiddeld in 2012: 27.782 hits per maand

Gemiddeld in 2012: 5.399 bezoekers per maand

Twitter @Milieucentrum 3.800 volgers

Twitter @Duurzamestad 3.700 volgers

Twitter @D_akkers 1.600 volgers

Twitter @Tuinenwedstrijd 196 volgers

Twitter @opZuinig 850 volgers

Facebook vriendenpagina Rotterdams Milieucentrum: 1650 vrienden

Facebook likepagina Dakakkers: 1.100 volgers

Facebook likepagina Opzuinig: 100 volgers

Facebook likepagina Groene Agenda 270 volgers

De volgende domeinnamen zijn al dan niet actief in RMC-eigendom:

www.degroeneagenda.nl

www.milieudivers.nl

www.dakakker.nl

www.dakakkers.nl

www.milievriendelijkstetuin.nl

www.atalantajongeren.nl

www.klimaatwant.nl

www.klimaatwand.nl

www.koopregionaleproducten.nl

www.koopregionaleprodukten.nl

www.rotterdamseparken.nl

www.rotterdamserondjes.nl

www.rotterdamseklimaatactie.nl

www.rotterdamclimateaction.nl

RMC op YouTube en andere internetkanalen o.a.:

Cineac Milieu TV - Rotterdams milieuvorlichters 2011: <http://youtu.be/joV4q66kiHo>

Vrouwen van Noord+ krijgen een milieucoach-certificaat: <http://youtu.be/mGuBu8L1N3g>

opZuinig! de GroeneKlusjesMan op YouTube: <http://www.youtube.nl/opzuinig>

Zo kunnen we niet verder gaan – Casuel (clip FlexM): <http://youtu.be/UqfVR6GZqbQ>

Stroomt Naar Jou, videoclip – Flex M: <http://youtu.be/kjZxQfTUL2g>

Sneaky Biggs - "Weet Wat Je Doet" (clip Flex M): <http://youtu.be/5lca6cFAl6o>

Uitzendingen van FLEX M TV: <http://www.youtube.com/user/FLEXproNL>

Videoclip, Rotterdam heeft schone lucht nodig: <http://www.iederslucht.nl>

Uitzendingen van FLEX M TV, ook op: <http://www.milieucentrum.rotterdam.nl/flex>

Bijlage 8 jaarverslag 2013 RMC
Urenoverzichten personeel:

Emile van Rinsum

Code	Activiteiten / Projecten	Totaal		
101	2013 Groepenondersteuning	137,5		
102	2013 Groene Agenda	3		
103	2013 Website(s) algemeen	231,5		
104	2013 RM-courant	87,7		
105	2013 Klimaat en Luchtkwaliteit (beleidsterrein)	43		
106	2013 Afval en recycling (beleidsterrein)	3		
107	2013 Groen (beleidsterrein)	14		
108	2013 Ruimte/RO (beleidsterrein)	3		
109	2013 Dierenwelzijn en Stadsnatuur (commissie)	59,5		
110	2013 Groene Conferentie	57,5		
	2013 Krantenknipselarchief	0		
			639,7	Subtotaal
	Projecten			
201	2013 MilieuDivers	11		
202	2013 FLEX M televisieprogramma's	47		
203	2013 Cineac Milieu TV	0		
204	2013 Natuur in Kaart	0		
205	2013 Opzuinig	129,5		
206	2012 Milieuvriendelijkstetuin	52,5		
207	2013 Run4Air	175,5		
208	2013 Huurdersopdebres	70		
209	2013 Klimaatstraatfeest	160,5		
			646	Subtotaal
	Organisatie			
301	Team	80,5		
302	Directie	63,5		
303	Bestuur	6		
304	AO's	2		
305	Boekhouding	127,7		
306	Werkplan	16		
307	Jaar/eindverslag	43,5		
308	Basiskennis/vaardigheden	12,5		
309	Telefoondienst	23,8		
310	Opruimen	53,4		
311	Ziek	3,7		
312	Vrij/vakantie	176		
313	Dokters en tandarts bezoek	0		
314	Interne organisatie	22,5		
315	Archief	5,7		
			636,8	Subtotaal
		1922,5	1878,6	TOTAAL

Bijlage 8 jaarverslag 2013 RMC
Urenoverzichten personeel:

Wouter Bauman

Code	Activiteiten / Projecten	Totaal		
101	2013 Groepenondersteuning	376,5		
102	2013 Groene Agenda	55,5		
103	2013 Website(s) algemeen	17,5		
104	2013 RM-courant	0		
105	2013 Klimaat en Luchtkwaliteit (beleidsterrein)	0		
106	2013 Afval en recycling (beleidsterrein)	2,5		
107	2013 Groen (beleidsterrein)	81		
108	2013 Ruimte/RO (beleidsterrein)	13,5		
109	2013 Dierenwelzijn en Stadsnatuur (commissie)	11,5		
110	2013 Groene Conferentie	14,5		
	2013 Krantenknipselarchief	4		
			576,5	Subtotaal
	Projecten			
201	2013 MilieuDivers	9		
202	2013 FLEX M televisieprogramma's	0		
203	2013 Cineac Milieu TV	3		
204	2013 Natuur in Kaart	0		
205	2013 Opzuinig	47		
206	2012 Milieuvriendelijkstetuin	62		
207	2013 Dakakker	290		
208	2013 Huurdersopdebres	0		
209	2013 Klimaatstraatfeest	2		
			413	Subtotaal
	Organisatie			
301	Team	107,5		
302	Directie	0		
303	Bestuur	0		
304	AO's	0		
305	Boekhouding	3,5		
306	Werkplan	6		
307	Jaar/eindverslag	0		
308	Basiskennis/vaardigheden	57		
309	Telefoondienst	49		
310	Opruimen	29		
311	Ziek	10		
312	Vrij/vakantie	119		
313	Dokters en tandarts bezoek	16		
314	Interne organisatie	57		
315	Archief	1,5		
			455,5	Subtotaal
		1445		TOTAAL

Bijlage 8 jaarverslag 2013 RMC
Urenoverzichten personeel:

Mohamed Hacene

Code	Activiteiten / Projecten	Totaal		
101	2013 Groepenondersteuning	174		
102	2013 Groene Agenda	0		
103	2013 Website(s) algemeen	20		
104	2013 RM-courant	0		
105	2013 Klimaat en Luchtkwaliteit (beleidsterrein)	79		
106	2013 Afval en recycling (beleidsterrein)	0		
107	2013 Groen (beleidsterrein)	0		
108	2013 Ruimte/RO (beleidsterrein)	0		
109	2013 Dierenwelzijn en Stadsnatuur (commissie)	0		
110	2013 Groene Conferentie	4		
	2013 Krantenknipselarchief	18		
			295	Subtotaal
	Projecten			
201	2013 MilieuDivers	86		
202	2013 FLEX M televisieprogramma's	29		
203	2013 Cineac Milieu TV	49		
204	2013 Natuur in Kaart	0		
205	2013 Opzuinig	359		
206	2012 Milieuvriendelijkstetuin	0		
207	2013 Run4Air	0		
208	2013 Huurdersopdebres	0		
209	2013 Klimaatstraatfeest	62		
			585	Subtotaal
	Organisatie			
301	Team	57		
302	Directie	0		
303	Bestuur	0		
304	AO's	0		
305	Boekhouding	0		
306	Werkplan	43		
307	Jaar/eindverslag	47		
308	Basiskennis/vaardigheden	21		
309	Telefoondienst	36		
310	Opruimen	31		
311	Ziek	1		
312	Vrij/vakantie	136		
313	Dokters en tandarts bezoek	9		
314	Interne organisatie	4		
315	Archief	0		
			385	Subtotaal
		1265		TOTAAL

Bijlage 8 jaarverslag 2013 RMC
Urenoverzichten personeel:

Angelique Vandevenne

Code	Activiteiten / Projecten	Totaal		
101	2013 Groepenondersteuning	61		
102	2013 Groene Agenda	131		
103	2013 Website(s) algemeen	123		
104	2013 RM-courant	0		
105	2013 Klimaat en Luchtkwaliteit (beleidsterrein)	5,5		
106	2013 Afval en recycling (beleidsterrein)	0		
107	2013 Groen (beleidsterrein)	0		
108	2013 Ruimte/RO (beleidsterrein)	0		
109	2013 Dierenwelzijn en Stadsnatuur (commissie)	0		
110	2013 Groene Conferentie	32,5		
	2013 Krantenknipselarchief	0		
			353	Subtotaal
	Projecten			
201	2013 MilieuDivers	0		
202	2013 FLEX M televisieprogramma's	65		
203	2013 Cineac Milieu TV	0		
204	2013 Natuur in Kaart	0		
205	2013 Opzuinig	262		
206	2012 Milieuvriendelijkstetuin	12		
207	2013 Dakakker/Dakennie	385,5		
208	2013 Huurdersopdebres	0		
209	2013 Klimaatstraatfeest	16,5		
			741	Subtotaal
	Organisatie			
301	Team	30,5		
302	Directie			
303	Bestuur	0		
304	AO's	0		
305	Boekhouding	0		
306	Werkplan	0		
307	Jaar/eindverslag	4		
308	Basiskennis/vaardigheden	26,9		
309	Telefoondienst	61,5		
310	Opruimen	38,5		
311	Ziek	0		
312	Vrij/vakantie	57		
313	Dokters en tandarts bezoek	1		
314	Interne organisatie	115,75		
315	Archief	71,5		
			406,65	Subtotaal
		1500,65		TOTAAL

